

ਰਾਗੁ ਤਿਲੰਗ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੧ ੧ੳ ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰੁ ਅਕਾਲ
ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਯਕ ਅਰਜ ਗੁਫਤਮ ਪੇਸਿ ਤੋ ਦਰ ਗੋਸ ਕੁਨ ਕਰਤਾਰ ॥
ਹਕਾ ਕਬੀਰ ਕਰੀਮ ਤੂ ਬੇਐਬ ਪਰਵਦਗਾਰ ॥੧॥ ਦੁਨੀਆ ਮੁਕਾਮੇ ਫਾਨੀ ਤਹਕੀਕ ਦਿਲ ਦਾਨੀ ॥
ਮਮ ਸਰ ਮੂਇ ਅਜਰਾਈਲ ਗਿਰਫਤਹ ਦਿਲ ਹੇਚਿ ਨ ਦਾਨੀ ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਨ ਪਿਸਰ ਪਦਰ
ਬਿਰਾਦਰਾਂ ਕਸ ਨੇਸ ਦਸਤੰਗੀਰ ॥ ਆਖਿਰ ਬਿਅਫਤਮ ਕਸ ਨ ਦਾਰਦ ਚੂੰ ਸਵਦ ਤਕਬੀਰ ॥੨॥
ਸਬ ਰੋਜ ਗਸਤਮ ਦਰ ਹਵਾ ਕਰਦੇਮ ਬਦੀ ਖਿਆਲ ॥ ਗਾਹੇ ਨ ਨੇਕੀ ਕਾਰ ਕਰਦਮ ਮਮ ਈ
ਚਿਨੀ ਅਹਵਾਲ ॥੩॥ ਬਦਬਖਤ ਹਮ ਚੁ ਬਖੀਲ ਗਾਫਿਲ ਬੇਨਜਰ ਬੇਬਾਕ ॥ ਨਾਨਕ ਬੁਗੋਯਦ ਜਨੁ
ਤੁਰਾ ਤੇਰੇ ਚਾਕਰਾਂ ਪਾ ਖਾਕ ॥੪॥੧॥ {ਪੰਨਾ 721}

ਪਦਅਰਥ:- ਯਕ—ਇਕ। ਅਰਜ—ਅਰਜ, ਬੇਨਤੀ। ਗੁਫਤਮ—ਗੁਫਤਮ, ਮੈਂ ਆਖੀ {ਗੁਫਤ—ਆਖੀ। ਮ—
ਮੈਂ}। ਪੇਸਿ—ਪੇਸਿ, ਸਾਹਮਣੇ, ਅੱਗੇ। ਪੇਸਿ ਤੋ—ਤੇਰੇ ਅੱਗੇ। ਦਰ—ਵਿਚ। ਗੋਸ—ਗੋਸ, ਕੰਨ। ਦਰ ਗੋਸ—ਕੰਨਾਂ
ਵਿਚ। ਕੁਨ—ਕਰ। ਦਰ ਗੋਸ ਕੁਨ—ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ, ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣ। ਕਰਤਾਰ—ਹੇ ਕਰਤਾਰ! ਹਕਾ—
ਹੱਕਾ, ਸੱਚ। ਕਬੀਰ—ਵਡਾ। ਕਰੀਮ—ਕਰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ਐਬ—ਵਿਕਾਰ।
ਬੇਐਬ—ਨਿਰ-ਵਿਕਾਰ, ਪਵਿਤ੍ਰ। ਪਰਵਦਗਾਰ—ਪਰਵਰਦਗਾਰ, ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ।1।

ਮੁਕਾਮ—ਥਾਂ। ਫਾਨੀ—ਫਾਨੀ, ਫਨਾਹ ਹੋਣ ਵਾਲਾ, ਨਾਸਵੰਤ। ਮੁਕਾਮੇ ਫਾਨੀ—ਫਨਾਹ ਦਾ ਥਾਂ। ਤਹਕੀਕ—
ਸੱਚ। ਦਿਲ—ਹੇ ਦਿਲ! ਦਾਨੀ—ਤੂੰ ਜਾਣ। ਮਮ—ਮੇਰਾ। ਸਰ—ਸਿਰ। ਮੂਇ—ਵਾਲ। ਮਮ ਸਰ ਮੂਇ—ਮੇਰੇ
ਸਿਰ ਦੇ ਵਾਲ। ਅਜਰਾਈਲ—ਅਜਰਾਈਲ, ਮੌਤ ਦੇ ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਗਿਰਫਤਹ—ਗਿਰਫਤਹ,
ਗ੍ਰਿਫਤਹ, ਫੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਦਿਲ—ਹੇ ਦਿਲ! ਹੇਚਿ ਨ—ਕੁਝ ਭੀ ਨਹੀਂ। ਦਾਨੀ—ਤੂੰ ਜਾਣਦਾ।1। ਰਹਾਉ।

ਜਨ—ਜਨ, ਇਸਤ੍ਰੀ। ਪਿਸਰ—ਪੁੱਤਰ। ਪਦਰ—ਪਿਉ। ਬਿਰਾਦਰ—ਭਰਾ। ਬਿਰਾਦਰਾਂ—ਭਰਾਵਾਂ ਵਿਚ।
ਕਸ—ਕੋਈ ਭੀ। ਨੇਸ—ਨੇਸਤ, ਨ ਅਸਤ, ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਸਤ—ਹੱਥ। ਗੀਰ—ਫੜਨ ਵਾਲਾ। ਦਸਤੰਗੀਰ—ਹੱਥ
ਫੜਨ ਵਾਲਾ। ਆਖਿਰ—ਆਖਿਰ, ਅੰਤ ਨੂੰ। ਬਿਅਫਤਮ—ਬਿਅਫਤਮ, ਮੈਂ ਡਿੱਗਾ {ਉਫਤਾਦਨ—ਡਿੱਗਣਾ}।
ਕਸ—ਕੋਈ ਭੀ। ਦਾਰਦ—ਰੱਖਦਾ, ਰੱਖ ਸਕਦਾ। {ਦਾਸਤਨ—ਰੱਖਣਾ}। ਚੂੰ—ਜਦੋਂ। ਸਵਦ—ਸਵਦ,
ਹੋਵੇਗੀ। ਤਕਬੀਰ—ਉਹ ਨਮਾਜ਼ ਜੋ ਮੁਰਦੇ ਨੂੰ ਦਬਾਣ ਵੇਲੇ ਪੜ੍ਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਨਾਜ਼।2।

ਸਬ—ਸਬ, ਰਾਤ। ਰੋਜ—ਰੋਜ, ਦਿਨ। ਗਸਤਮ—ਗਸਤਮ, ਮੈਂ ਫਿਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਦਰ—ਵਿਚ। ਹਵਾ—ਹਿਰਸ,
ਲਾਲਚ। ਕਰਦੇਮ—ਅਸੀਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ, ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਕਰਦ—ਕੀਤਾ। ਬਦੀ—ਬੁਰਾਈ। ਖਿਆਲ—
ਖਿਆਲ। ਬਦੀ ਖਿਆਲ—ਬੁਰਾਈਆਂ ਦੇ ਖਿਆਲ। ਗਾਹੇ—ਕਦੇ। ਗਾਹੇ ਨ—ਕਦੇ ਭੀ ਨਾਹ। ਕਰਦਮ—ਮੈਂ
ਕੀਤੀ। ਈ—ਇਹ। ਚਿਨੀ—ਜਿਹਾ। ਈ—ਚਿਨੀ—ਇਹੋ ਜਿਹਾ। ਅਹਵਾਲ—ਹਾਲ।3।

ਬਦ—ਭੈੜਾ। ਬਖਤ—ਬਖਤ, ਨਸੀਬਾ। ਬਦ ਬਖਤ—ਭੈੜੇ ਨਸੀਬੇ ਵਾਲਾ। ਹਮ—ਅਸੀਂ। ਚੁ—ਵਰਗਾ। ਹਮ
ਚੁ—ਸਾਡੇ ਵਰਗਾ, ਮੇਰੇ ਵਰਗਾ। ਬਖੀਲ—ਬਖੀਲ, ਚੁਗਲੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ਗਾਫਿਲ—ਗਾਫਿਲ, ਗਫਲਤ
ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਸੁਸਤ, ਵਿੱਲੜ, ਲਾ-ਪਰਵਾਹ। ਨਜਰ—ਨਜਰ। ਬੇ ਨਜਰ—ਢੀਠ, ਨਿਲੱਜ। ਬੇ—ਬਿਨਾ।
ਬਾਕ—ਡਰ। ਬੇ ਬਾਕ—ਨਿਡਰ। ਬੁਗੋਯਦ—ਆਖਦਾ ਹੈ {ਗੁਫਤਨ—ਆਖਣਾ}। ਜਨੁ—ਦਾਸ। ਤੁਰਾ—ਤੈਨੂੰ।
ਪਾ ਖਾਕ—ਪਾ ਖਾਕ, ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਖਾਕ, ਚਰਨਾਂ ਦੀ ਧੂੜ। ਚਾਕਰ—ਸੇਵਕ।4।

ਅਰਥ:- ਹੇ ਕਰਤਾਰ! ਤੂੰ ਸਦਾ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈਂ। ਤੂੰ (ਸਭ ਤੋਂ) ਵੱਡਾ ਹੈਂ, ਤੂੰ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈਂ, ਤੂੰ
ਪਵਿਤ੍ਰ ਹਸਤੀ ਵਾਲਾ ਹੈਂ, ਤੂੰ ਸਭ ਦਾ ਪਾਲਣ ਵਾਲਾ ਹੈਂ। ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਅੱਗੇ ਇਕ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, (ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ)

ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣ।1।

ਹੇ (ਮੇਰੇ) ਦਿਲ! ਤੂੰ ਸੱਚ ਜਾਣ ਕਿ ਇਹ ਦੁਨੀਆ ਨਾਸਵੰਤ ਹੈ। ਹੇ ਦਿਲ! ਤੂੰ ਕੁਝ ਭੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ (ਮੌਤ ਦੇ ਫਰਿਸ਼ਤੇ) ਅਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਮੇਰੇ ਸਿਰ ਦੇ ਵਾਲ ਫੜੇ ਹੋਏ ਹਨ।1। ਰਹਾਉ।

ਇਸਤ੍ਰੀ, ਪੁੱਤਰ, ਪਿਉ, (ਸਾਰੇ) ਭਰਾ, (ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ) ਕੋਈ ਭੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, (ਜਦੋਂ) ਆਖਿਰ ਨੂੰ ਮੈਂ ਡਿੱਗਾ (ਭਾਵ, ਜਦੋਂ ਮੌਤ ਆ ਗਈ), ਜਦੋਂ ਮੁਰਦੇ ਨੂੰ ਦੱਬਣ ਵੇਲੇ ਦੀ ਨਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹੀਦੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਭੀ (ਮੈਨੂੰ ਇਥੇ) ਰੱਖ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।2।

(ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ) ਮੈਂ ਰਾਤ ਦਿਨ ਲਾਲਚ ਵਿਚ ਹੀ ਫਿਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਮੈਂ ਬਦੀ ਦੇ ਹੀ ਖਿਆਲ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਕਦੇ ਕੋਈ ਨੇਕੀ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। (ਹੇ ਕਰਤਾਰ!) ਮੇਰਾ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਹਾਲ ਹੈ।3।

(ਹੇ ਕਰਤਾਰ!) ਮੇਰੇ ਵਰਗਾ (ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ) ਕੋਈ ਨਿਭਾਗਾ, ਨਿੰਦਕ, ਲਾ-ਪਰਵਾਹ, ਢੀਠ ਤੇ ਨਿਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਪਰ ਤੇਰਾ) ਦਾਸ ਨਾਨਕ ਤੈਨੂੰ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ (ਮੇਹਰ ਕਰ, ਮੈਨੂੰ) ਤੇਰੇ ਸੇਵਕਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਦੀ ਧੂੜ ਮਿਲੇ।4।1।